

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1059

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Salmio, Maija			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Suomen lähialuepolitiikka EU-kaudella : Uhan kontrollia ja yhteisten etujen ajamista			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-04-18	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 110
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Pro gradu tutkielmassani tarkastelen Suomen lähialueyhteistyötä EU-jäsenyyden aikana. Tutkielmani tarkoituksena on selvittää, miksi lähialuepolitiikka on noussut keskeiseen asemaan Suomen ulkopoliittisella asialistalla ja minkälaisia haasteita ja mahdollisuuksia lähialueyhteistyö sisältää.</p> <p>Tutkimukseni keskittyy tarkastelemaan Suomen lähialueyhteistyötä valtiojohtoisen politiikan seurauksena. Kysymys on siis alueellistamisesta, jossa valtio päättää yhteistyön ehdoista ja tavoitteista. Empiirisenä aineistona tutkimuksessani olen käyttänyt lähialueyhteistyöhön liittyvää asiakirjamateriaalia, erilaisten selvitysryhmien ulkoasiainministeriön toimeksiannosta tekemiä arviointiraportteja ja lähialueita käsitteleviä sanomalehtiartikkeleita.</p> <p>Lähialuepolitiikassa konkretisoituu uusrealismin ja uusliberalismin keskinäinen vuorovaikutus. Se on syntynyt reaktiona Suomen ulkoisessa toimintailmapiiressä tapahtuneeseen muutokseen. Myös geopoliittiset tekijät vaikuttavat Suomen lähialueyhteistyön taustalla. Suomen lähialueiden poliittinen vapautuminen mahdollisti avoimien suhteiden solmimisen sellaisten alueiden kanssa, jotka ennen olivat olleet suljettuja Suomen ulkopoliittiselta asialistalta. Geopoliittisista syistä lähialueiden poliittinen ja yhteiskunnallinen kehitys on Suomelle elintärkeää. Suomen lähialueyhteistyö koostuu kahdenvälisistä ja monenkeskisistä yhteistyöhankkeista. Lähialueyhteistyö on monen eri toimijan muodostama funktionaalinen yhteistyökokonaisuus, joka ulottuu nykyään lähes kaikille yhteiskunnan osa-alueille. Lähialueyhteistyö keskittyy pääasiassa sellaisten kysymysten ympärille, joiden voi nähdä uhkaavaan joko suoraan tai epäsuoraan Suomen kansallista turvallisuutta. Ympäristökysymyksiä, ydinvoiman käyttöön liittyviä ongelmia, järjestäytyneen rikollisuuden ja tartuntautien leviämistä voidaan pitää tällä hetkellä lähialueyhteistyön suurimpina haasteina. Lähialueyhteistyön sisältämät mahdollisuudet liittyvät inhimillisten tekijöiden ohella pääasiassa Luoteis-Venäjän käyttämättömiin energia- ja luonnonvaroihin. Mitranylaisen funktionalismin mukaan funktionaalinen yhteistyö voi edistää rauhaa. Lähialueyhteistyötä voidaankin pitää sellaisena yhteistyövaraisena menetelmänä, jolla edistetään sekä Suomen omaa kansallista turvallisuutta että koko Pohjois-Euroopan rauhaa ja vakautta nykyisenkaltaisessa yhteistyövaraisessa kansainvälisessä järjestelmässä. Suomen lähialueyhteistyö on lähtenyt liikkeelle Suomen omaehtoisena toimintana kansallisesti tärkeiksi katsottujen kysymysten ympäriltä. Kun Suomi lanseerasi vuonna 1997 aloitteen Euroopan unionin pohjoisesta ulottuvuudesta, Suomi nosti omat lähialueensa virallisesti myös Euroopan unionin asialistalle. Pohjoisen ulottuvuuden avulla Suomi on onnistunut yhdistämään unionin jäsenmaiden, hakijamaiden ja jäsenyysprosessin ulkopuolella olevien valtioiden intressit. Baltian maiden EU-jäsenyyden myötä lähialueyhteistyö tulee todennäköisesti koostumaan pääasiassa vain Venäjälle suunnatuista kahdenvälisistä yhteistyöhankkeista. Muut monenkeskiset projektit toteutetaan tällöin osana pohjoista ulottuvuutta.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>alueellinen yhteistyö</p> <p>lähialueet</p> <p>1990-luku</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			